

**A politikában nem történt semmi, de minden úgy mutatkozik, mint vihar előtt**

# Politikai szélcsend

**A négyhatalmi egyezményen kívül semmi újabb nem történt. -- Franciaország fél a harmadik ponttól. -- Brüninget okolják Hitler uralomra jutásáért  
Stalin nem békült ki Trotskij-al**

A világpolitika központjában még mindig a nehezen vajdó négyhatalmi egyezmény áll. Ma már egyenesen merészség lenne bejósolni, hogy mi lesz ennek a nehézkes paktumnak a sorsa, de annyi tény, hogy vele áll vagy bukik a világ békéje is. A paktum mellett ne szabad megfeledkezni Dolfuss római tárgyalásairól és a németek nagyhirtelenségü zsidóbarátságáról sem.

## Mitől fél Franciaország?

Páris, jun. 6.  
Daladier miniszterelnök nagy feltűnést keltő cikket írt a „Matin“ pünkösti számában. Cikében kijelenti Daladier, hogy Párisban semmiféle megbeszélés nem volt a négyhatalmi egyezmény ügyében.

Alláspontja a régi, elzárkózik az elől, hogy a Rómában kidolgozott szerződés 3.-ik pontját elfogadja.

Ennek a pontnak a szövegezése arra irányul, hogy

a fegyverkezés egyenlő jogát Németország volt szövetségeseire is kiterjesszék. Daladier szerint ez semmivé tenné azokat a biztosítékokat és garanciákat, amelyeket Franciaország a kisantantnak és Lengyelországnak adott.

Mit ír a párisi „Journal“?

A „Journal“ fentartja azt az értesítést, hogy a négyhatalmi egyezmény körül továbbra is élénk tárgyalások vannak.

A francia kormány is arra törekszik, hogy a nézeteltérések megszűnjenek, de az egyezménynek csak olyan szövegezését fogadja el, ami Németország számára lehetlenné teszi, hogy előre befolyásolhassa a lezárulási értekezletet. A Journal szerint a helyzet az, hogy az ebben a kérdésben tartott tárgyalások is sikerrel kecsegtetnek.

Nem lehetetlen, hogy az egyezményt a legközelebbi órákban Rómában aláírják.

A lap szerint Suvich olasz külügyi államtitkár Franciaország és Anglia nagyköveteivel tanácskozássra gyűlt egybe, hogy az egyes szerződés aláírása elé hárult nehézségeket elsimítsa. A tanácskozás eredményéről semmi sem szivárgott ki.

Egy svájci lap szenzációs leleplezése Brüningről

Genf, jun. 6.

A Journal des Nation, a Népszövetség felhivatalos lapja, „Brüning árulása“ címmel szenzációs cikket közöl. A lap szerint Németországban a hatalmat Brüning volt kancellár játszotta át Hitler kezére.

Titkos megállapodás jött létre Brüning, továbbá Hindenburg megbízottja,

Meisner államtitkár között és ez arra irányult, hogy a hatalmat Hindenburg elnökké választása után átadják a nemzeti szociálistáknak.

A politikai összeesküvésbe Hindenburg Oszkárt, az elnök fiát, továbbá Gereket, Hit-

ler letartóztatott miniszterét is belevonák.

Hindenburg Oszkár beismerte, hogy apja azért fogadta el a szociáldemokraták és a zsidók ezavazatait elnökké választásakor, mert tudta már, Brüning Hitler Adolfot fogja kancellárrá ajánlani. Ugyanezt beismerte Treviránus, volt miniszter, Brüning legbizalmasabb politikai barátja is. Ilyen módon Brüning nemcsak a külföldet, hanem a német demokráciát is becsapta.

A Népszövetség lapja végül megállapítja, hogy mindazért, ami történt — így a Hitler-uralom kilengéséért is, — erkölcsileg Brüning felelős.

## Álhir a Trotskij-Stalin féle kibékülés

Páris, jun. 6.  
Francia körökben erősen cáfolják Trotskij és Stalin állítólagos kibékülését. Durand kommunisták képviselő szerint az egész csak misztifikáció.

## Bernády György visszalépett a Magyar Pártba

A magyar ifjuság kérésére lépett vissza az ősz vezér

Marosvásárhely, jun. 6.

Marosvásárhely kisebbségi politikai életének nagy szenzációja van. Bernády György volt főispán és Marosvásárhely polgármestere visszalépett a Magyar Pártba. Bernády György néhány évvel ezelőtt lépett ki a Magyar Pártból és hűveivel együtt Városi Polgári Párt elnevezés alatt új pártot alakított, amely a városi közéletben gyakran került össze a Magyar Párttal. Pünkösd vasárnap a marosvásárhelyi magyar ifjuság száztágu küldöttsége kereste fel dr. Bernády Györ-

gyöt dr. Joós Andor ügyvéd vezetése alatt. Dr. Joós könnyekig ható beszédben kérte dr. Bernády Györgyöt, hogy térjen vissza a Magyar Pártba és ennek jeléül írja alá a belépési nyilatkozatot. Bernády György meg hatottan köszönte meg az üdvözlést és nyomban alá is írta a belépési nyilatkozatot.

Julius 2-án lesz Marosvásárhelyen a Magyar Párt országos kongresszusa, amely Bernády György visszalépése folytán a magyar egység megkövetelésével rengeteget nyert jelentőségében.

## Argetoianu is megkapta a magáét

## Tüzoltókkal verették szét a vasgárdistákat Brailában

Braila, jun. 6.

Páratlan botrány volt hétfőn a vasgárdisták Argetoianu pártjának gyűlésén. Argetoianu a színház termében gyűlést hirdetett, amelyre nagyon sokan jöttek el. Még meg sem kezdődött a gyűlés, amikor a közönség soraiba furakodott vasgárdisták

záptojást szórtak s petróleumot öntöttek a közönség közé.

Verekedés támadt, amelynek során többen megsebesültek.

A rendőrség, a csendőrség és a tüzoltóság vonult ki és állította helyre a rendet. Tizenegy vasgárdistát letartóztattak.



\* A vér fölífrissítése céljából ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni. Az egész világon rendelik az orvosok a valódi Ferenc József víz használatát, mert ez szabályozza a bélműködést, erősíti a gyomrot, javítja a vért, megnyugtatja az idegeket és ezáltal új életerőt teremt. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

## 40 aszpirint vett be bánatában egy szerelmes szobalány

Nagyvárad, jun. 6.

Kedden hajnali 3 orakor a mentőket a Nagypiac-téren levő Ullmann-palotához hívták, ahol Hevere Emma 24 éves szobaleány 40 darab aszpirinnel megmérgezte magát. A lány félig öntudatlan állapotban volt és a mentők a kórházba szállították, ahol az inspekciós orvos vette kezelés alá és a szobaleány állapota javult.

Hevere Emma a öngyilkosságot szerelmi bánatában követte el.

## Zita királyné zászló- anya Kaposvárt

Kaposvár, jun. 6.

Vasárnap tartotta zászlószentelési ünnepélyét a keresztényszocialista munkások kaposvári csoportja. A zászlóanyai tisztot Zita királyné vállalta el, akinek képviselőtében gróf Hunyady Józsefné jelent meg.

## Apja és bátyja szemeláttára fulladt a Dunába egy kis- leány

Bátyja ki akarta menteni és a hullámok őt is majd elnyelték

Braila, jun. 6.

Tragikus szerencsétlenség történt tegnap a Dunán. A kikötőben horgonyzó „Iser” nevű slepp kormányosa Panait Burzuca elküldte 12 éves Anastasia nevű kislányát a kikötőbe, hogy vásároljon a boltban. A kislány a slepp között ugrálva akart a partra jutni, hirtelen azonban az egyik hajón megcsuszott és apja, valamint Andrei nevű bátyja szemeláttára a Dunába esett. Andrei utánaugrott, de hugát megmenteni már nem tudta, sőt csaknem ő maga is a vízbe fulladt, a többi tengerész mentette ki.

## Sztrájkba léptek a maros- vásárhelyi vasöntőde munkásai

Marosvásárhely, jun. 6.

A Nussbaum testvérek tulajdonát képező „Victoria” vasöntődében Mureseni községben a munkások sztrájkba léptek. A sztrájk oka az akkord-munka bevezetése volt. Cloanda munkügyi inspektor megkezdte a békéltető tárgyalásokat, amelyek eredményre is vezettek. A munkások 6-40 százalékos fizetésjavítást kaptak, viszont az akkordmunkát csak hat hét múlva vezetik be.

## Új papja van Telegdnek

Mezőtelegd, jun. 6.

Hétfőn iktatták be nagy ünnepekként közt Sas Kálmán református lelkészt. Vaday esperes végezte a felavatási aktust, amelyen igen sokan vettek részt Nagyváradról is. A lélekemelő ünnepségen megjelentek az új lelkész ismerősei és barátai is tekintélyes számban.

## Időjárás

Északi légáramlás, változó felhőzet, egyes helyeken eső.

2 ERDELYI 1933  
MAGYARSÁG VI. 8.

# Négy tombolanyerő jelentkezett

Az első három tombolanyerőt követett tegnap ismét négy nyerő olvasónk jelentkezése. Lapunk kiadóhivatalában tegnap négy tombolajegyet mutattak be legutóbb kihuzott számokkal. Ezeknek tulajdonosai megkapták a nyereményeket következőkben: Halász Lajos, Biharpüspöki 3164 számmal nyerte a virágvázat.

Özv. Szűcs Lajosné, Nagyvárad, Velen-  
czepart 83. 1382 sz. nyert 5 kg. lisztet.  
Fülöp Lajos, Nagyvárad, Munk-telep

Sturza-uca 11-a. 2219 sz. nyert egy pár női vászoncipőt.

Schmidt Károly, Nagyvárad, Berlin-u 57. 1034 tombolaszámmal nyert 2 kg. cukrot.

Igy most már eddig 7 nyeremény sorsa dőlt el. Még 15 nyeremény gazdáját várjuk.

Lapunk olvasótáborra feszült érdeklődéssel várja a most folyó tombolajáték eredményét. Kié lesz a Singer-varrógép és a többi 24 értékes nyeremény.

# Háromszékiek a király előtt

Öfelsége elé viszik panaszukat a megye ősi közművelődési célú vagyonáért

Kézdivásárhely, jun. 6.

Érdekes emlékiratot nyújtottak be május 27-én a vármegyei tanácsülésen. A tizenegy gépirásos oldalon igen alapos jogi tudással ismerteti az emlékirat megszerkesztője dr. Molnár Dénes és dr. Culca Háromszékmegye u. n. „Tanalap”-jának ügyét. Tanalap volt ugyanis annak a mintegy 10 milliót kitevő vagyonnak a neve, amelyre még 1923-ban rátette a kezét a „Comitetul

scolar” és nem úgy kezelik s nem oda fordítják, ahova kell.

Az emlékirat, amelyet a király elé fog-nak terjeszteni a tanács magáévá tette és a jogügyi bizottság elé terjesztett, hogy alaposabban kidolgozva a trón elé kerüljön.

Háromszék reméli, hogy igazságos kérése meghallgatásra kerül és az uralkodó kedvezően dönt ez ügyben.

# Kigyulladt a Dunán egy gőzös

Az utasokat és a legénységet a hajóablakon mentették ki. -- Otás közben egy rendőrbiztos a Dunába fulladt

Bécs, jun. 6.

A Dunagőzhajózási Társaságnak Reichsbrückennél lehorgonyzott Schubert Ferenc nevű gőzösén hétfőn ismeretlen okból tűz ütött ki. A lángok percek alatt elborították a hajó fedélzetét s áttérjedtek a kikötő hidjára is.

A tiltótoknak egy órai megfeszített munka után sikerült csak a veszedelmet el-

fojtaniok. Az oltási munkálatok alatt Schö-nauer dr. rendőrbiztos, aki a kikötőben levő Szent István gőzösről tartózkodott, felesége szemeláttára a vízbe esett és pilanatok alatt eltűnt a hullámokban. A rendőrbiztos a háboruban sokszorosan kitüntetett tiszt volt.

A Dunagőzhajózási Társaság gőzösének négy utasát és 19 főnyi legénységét a hajó ablakain át sikerült megmenteni.

# Egy afgán diák lelőtte Berlinben az afgán király testvérbátyját

Berlin, jun. 6.

Feltűnést keltő politikai gyilkosság történt tegnap Berlinben. Cika Muhamed Aliz khánt, az afgán király testvéröccsét agyonlőtte egy afgán diák. A gyilkosság oka an-

nál érthetlenebb, mivel a merénylő Afganisztan államkötségen tanult Berlinben és gyakori vendége volt Cika Muhamed Aliz khánnak is. A gyilkost letartóztatták.

# Hamiskártyás asszonyt fogtak el Budapesten

Budapest, jun. 6.

Pünkösdi vasárnapján érdekes fogoly került a rendőrség őrizetes cellájába, egy egyszerűen öltözött asszony, Domonkovits Istvánné, akit nőknél egészen szokatlan büncselekmény miatt vettek őrizetbe: hamiskártyázásért. Németh Mihály főpincér tegnap följelentést tett a főkapitányságon. Elmondotta, hogy szabad idejében betért egy józsefvárosi vendéglőbe és ott találta Domonkovits Istvánnét, akit a vendégek gyűrűje vett körül. Domonkovitsné nasivasi bankot adott. Németh is bekérdezkedett a játékba. Előbb kisebb tételekben játszott, azután nagyobb tételek következtek, de egyik a másik után eluszott, a bank minden pénzt

elvitt. De nemcsak ő vesztett, hanem az összes partnerek pénze eluszott. Németh gyanusnak tartotta, hogy Domonkovitsné állandóan nyert, arra gyanakodott, hogy hamisan játszott s ezért tette meg a feljelentést.

A rendőrségen megindult a vizsgálat. Rövidesen olyan értesüléseket szereztek, hogy Domonkovitsné más józsefvárosi vendéglőkben is szokott nasi-vasi bankot adni.

## Gyűjtse mindenki

a lapfejeket, hogy résztvegyen tombolajátékunkban!



# Valamikor építész, ma koldus

A nagyváradi uccasarkokon koldul és szinte alig van ruhája annak, aki valamikor Rimanóczynek volt a rajzoló építésze

Nagyvárad, jun. 6.

Az emberi sors olyan mint a pitypang: belekap a szél, elfújja és nem marad belőle semmi, csak a csupasz szár. A sors ellen senki sem tehet semmit. Akarat? Üres, kongó szó, minden tartalom nélkül. Megyünk bukdácsolva, sokak száguldó irammal az életuton s ki boldogan, ki megbotozva veresre ütődve vánszorog a megállóig: a halál. Ott egyforma mindenki. De csak ott. Tegnap is ez az életfilozófia igazolódott be. Beigazolta egy elsodort ember, aki valamikor építész volt, jól kereső ember, aki naponta fürdött is, jó ruhákban járt, — de ma? Ott áll az uccasarkokon. A mellékutcák bejáratánál és halkán, szemérmesen — odatartja a járókelők elé a kezét.

„Rimanóczy nál voltam valamikor építész”

— Ne írja ki a nevem mondja — Irja azt, hogy Szomorú István. A világ ne tudja, hogy én vagyok. A név ugye se fontos.

Ránéztem. Bozontos szakállával olyan volt, mintha most szabadult volna ki először valmelyik őserdőből.

Aztán beszélni kezdett:

— Olyan gyerek voltam én is, mint annyi sok ezer, vártak tőlem valamit, mert jó tanuló voltam. Szalontán jártam a gimnáziumban. Egyike a legjobbaknak voltam. Bekerültem Nagyváradra, ahol, mint érettségizett ember Rimanóczy építészhöz léptem be rajzolóknak. Itt dolgoztam hosszú ideig. Amiket Rimanóczy Nagyváradon épített, azt mind én tettem papírra. Eldicselkedtem vele, hogy szegény megboldogult Rimanóczy engem szeretett legjobban összes tisztviselői közül. Állandóan vele voltam. Vitt magával mindenüvé.

Végigmutat magán.

— Akkor nem ilyen ruhában jártam. Nagyváradon kevés elegánsabb ember volt nálamnál. Így nősültem meg. Jó családból. S ez volt a tragédiám.

Es jött a háború

Hosszan elnéz. Elhallgat.

— Es jött a háború — folytatja csendesen. Kaiserjäger voltam. Én kinn a fronton. Családom idehaza. Nem Nagyváradon. Máramaroszigeten volt a feleségem az apósomnál. Aztán?...

Elsírta magát és sirva folytatta:

— Én kinn voltam hosszú ideig a fronton. A feleségem hosszú ideig odahaza. Ő is külön. Én is egyedül. Aztán, aztán — elhidegtültünk egymástól.

## Meller Rózsi a börtönben könyvet ír saját sorsáról

Bécs, jun. 5.

Meller Rózsi, akinek fogházbüntetése, ből már csak kevés van hátra, mert az ítélet szerint a vizsgálati fogságot beszámítják a büntetésbe, cellájában megírta történetét „Életgyónás” címmel. A könyv a közeli napokban fog megjelenni.

## Dollfuss Musolinivel tárgyalt Rómában

Róma, jun. 5.

Dollfuss osztrák kancellár vasárnap több órán át tárgyalt Mussolinivel. A két államférfi tanácskozásáról nem edtak ki hivatalos közleményt.

Rámnéz. A szeme zavarosan forog.

— Nem mondom, hogy ő benne volt a hiba. Bennem is. Hiszen a háboruban megtanultam inni.

Felnevet.

— Vizes pohárból ittam a rumot s bizony részeges ember nem kell senkinek. En se kellettem a feleségemnek, amikor hazamentem. Kiutasítottak s én csusztam lefelé. Évről-évre lejjebb és lejjebb. S ma, itt tartok...

Vigasztalni hiába igyekeztem volna. Az ilyen embert ugye lehet. De kár is felszaga-

gatni a sebeket. Az ilyen embernek adni kell. Pénzt. Hogy pálinkára költi, tudtam. De mit törődtem én ezzel, amikor ma már csak az ital mindene. És az emlékek. Itt Nagyváradon. A Rimanóczy házak, amelyeket ő rajzolt. Akkor még, amidőn ember volt. Elegáns, fiatal. Nem olyan, mint most, öreg piszkos, elhagyatott.

Sors. Emberi sors. Egy a sok közül. A sok közül, akik valamikor voltak valakik is, de ma már elfordulnak tőlük s úgy hívják csak őket: elsodort ember!

s. l.

## Belörték a szászféregeni zsidótemplomba

Ismeretlen tettesek ellopták a frigyszekrényből a 15-20 millió lejt érő tóratekercset

Szászféreg, jun. 6.

Nagy izgalomban tartja a várost és környékét az a betörés, amely Szászféregben történt a vasárnapról hétfőre virradó éjjel.

Ismeretlen tettesek ugyanis ellopták a zsidó templom frigyszekrényéből a hitközség legrégibb és legértékesebb tóráját, amelynek

az ára — szakértők becslése szerint — 15—20 millió lejt.

A hitközség vezetősége azonnal jelentést tett a rendőrségnek a lopásról, amely be is vezette a nyomozást, azonban igen kétséges lesz az eredmény, mert a tettesek után nyom egyáltalán nem maradt.

Furcsa kis eset, amely lehet hogy hajsza, de lehet valóság is

## Gyermekekrontással vádolnak egy gömörmegyei tanítót

Rimaszombat, jun. 6.

Egész Gömörben nagy feltűnést keltett az a hír, hogy a csendőrség letartóztatta és a rimaszombati kerületi bíróság fogházába szállította Nagy László balogujfalusi 28 éves tanítót, akit kiskorun elkövetett erőszak gyanúja miatt vettek őrizetbe. A megejtett nyomozás adatai szerint a fiatal tanító visz-

száért a gondjaira bízott leány növendékek tapasztalatlanságával és a kislányok közül többet megrontott.

Nagy László a leghatározottabban tagadja a terhére rótt bűncselekmény elkövetését és falusi hajszának minősíti az ellene megindult eljárást. A nyomozás nagy erővel folyik.

## Bukarestben végetért az agrárkonferencia

Bukarest, jun. 6.

A bukaresti agrárkonferencia végetért. Az agrárállamok delegátusai: Mayer magyar, Dlubics jugoszláv, Uolánov bolgár, Séba cseh szlovák megbízottak nagy beszédben hangsúlyozták, hogy a kelet-európai agrárállamoknak a londoni világ gazdasági értekezleten

egységes álláspontot kell elfoglalniuk. Az agrárállamok együttműködése békés eszköz a világkrisis leküzdésére és nem irányul senki ellen. A konferencia azzal a hittel oszlott szét, hogy az agrárállamok eme együttműködése új korszakot jelent a mezőgazdasági termelés életében.

## Hazaérkeztek Bécsből a magyar műkincsek

Budapest, jun. 6.

Emlékeztet, hogy a magyar kormány hosszú időn keresztül tárgyalásokat folytatott az osztrák kormánnyal acélból, hogy a Bécsben levő magyar vonatkozású műkincseket Budapestre szállíthassa. Mint most értesülünk a megegyezés megtörtént, sőt a történelmi értékű magyar műkincseket bu-

torszállító kocsikba csomagolva el is szállították a magyar fővárosba. A műkincseket egy bizottság már át is vette és a Nemzeti Múzeumba helyezték el.

1933.  
VI. 2.

ERDELYI  
MAGYARSÁG

2



Egy fiatal leány  
afrikai kalandjai

57

## vadon leánya

— Attól tartok, csak egy segít: az ellenmég. Megpróbálom. Aztán ha valami, akkor még az életére az, ami segíthet. Meg az, hogy Halfiz kiszívta a méreg legnagyobb részét, mielőtt a véreerekbe jutott volna. Ez vérben ható méreg. Halfiznak semmi baja sem lesz tőle, ha csupán kiszívta a sebet.

Maga a seb nem volt jelentékeny. A nyíl a váll felső részébe furódott. Hegye átfurta tüdő csucsát, de nem veszélyes helyen. Recco már fertőtlenítette és bekötötte a sebet.

— Nagyon gyengén ver az ütőereje — folytatta, miközben összeillesztette az orvosi fecskendő két részét. — Ha még 10 percig benne marad a nyíl, akkor meghalt volna, azt hiszem. Csodálatos szervezet. Láttam amint ugyanez a méreg félóra alatt megölt egy elefántot.

Volt valami démoni abban, ahogy Recco babrálta azt a kis fényes műszert és elrendezte a kicsiny fiolát, amiknek tartóját a félig nyitott gyógyszeres ládikából csomagolta ki. Bámulatos volt az önuralma és a higgadsága. Mintha csak valami rovarfaját preparált volna a gyűjteménye számára.

Jeanne úgy figyelt rá, mint akit hipnotizálnak. Rá sem birta emelni arcát az önkívületben fekvő sebesülthez, míg az végre feléje hajolt az ágyon. Ahol állt, onnan valóban halottnak nézhetett volna. Csak az arcának halvány pírja, meg néha pillájának gyöngye rebbenése mutatta, hogy él. A lélekzése olyan gyöngye volt, hogy a ráterített takarón moccanást sem lehetett látni. Vértelen keze ernyedten hevert a takarón.

Recco lehuzta róla a takarót és lemezeltette a bal karját. Jódot készített elő a gyógyszeres ládából, majd összecepta a bőrt a karnak azon a részén, ahol legvastagabb volt az izomzat. A leány szeme megint a kis orvosi fecskendőre meredt. Amint megvilant a lámpafényben úgy tetszett, mintha kis vipera lenne, aminek fullánkja és gonosz kaján szemek vannak.

Recco halványzöld folyadékkal szivatta tele. A világosság elé tartotta és gondosan megolvasta a fecskendő üvegjére edzett rovátkákat. Kirázott belőle néhány csöppet és újra leolvasta a fokokat. Akkor hirtelen lehajolt Dykehez. A leány lélekzetét is visszafojtva figyelt. Gyorsan, bátran, mélyen szurta bele Recco a fecskendő hegyét az izomzatba. Felül megnyomta a dugattyuját lassan, de folytonosan, mi egészen beleszaladt a tüje. Majd, ahogy visszaeresztette hüvelykujját a tüi kihúzódott a korból, jódal dörzsölte be a pici sebhelyet.

Hátralépett és első ízben hallatszott ki a hangjából valami érzés.

— Rosszul van nagyon. De mi megtettünk minden tőlünk telhetőt. Valószínűbb, hogy meggyógyul, mint nem. De ön, Jeanne jobb, ha itthagya most. Ennie kell valamit és beszélni valónk is lesz.

A leány meg sem mozdult.

— Nem bírom itthagyni, — suttogta. — Itt kell maradnom mellette. Önnek inkább van szüksége pihenésre. Nekem semmi étvágyam. Fáradt sem vagyok. Mi történt, mit gondol. Vissza kell forduljunk?

Recco mély hangjához megint némi belső érzés férközött.

— Nem tudom még, ha ezek Schomm emberei, akkor nem szükséges. Meg kell tudakolnom Halfiztól. Annnyiről értesültem, hogy minden teherhordónkat felkoncoltak. Nem hiszem, hogy személyünk veszélyben volna még. Dykeon sok mulik, hogy mit hoz a jövő. Elég emberünk van még, hogy tovább indulhassunk, ha közel vagyunk. El-

## Kapósak a Nac csikók

Lupényban győztek, Piskin soron kívül játszanak a fiatal zöld-fehérek

Lupény, jun. 6.

Pünkösdi hétfőjén a nagyváradi zöld-fehérek csikócsapata Lupény csapatával játszott, amelyet 2:0-ra győzött le. A gólokat a jóformában levő Meskó lőtte. Érdekes és jellemző, hogy Petrozsényban és Lupényban

két napon belül 5 tizenegyest ítéltek a bírók a NAC csikók ellen, azonban kapusuk miatt az ötöt kivéte. A csikók jó játékanak híre elment Piskire is, ahol soron kívül mérkőzést játszanak a piskii CFR csapatával.

## A Bszkrt lelépte a tartalékolt U-t

Kolozsvár, jun. 6.

Amíg pünkösdi első napján csak eldöntetlenül ért el a Bszkrt, addig hétfőn győnyörű játék után valósággal lelépte a tartalékosan szereplő U. csapatát. Az U-ból Sepsi, Sfere és Jankovics hiányoztak. Helyüket Szatmáry, Horváth és egy tartalék tölötte be. Az U formán alul szerepelt, nem

igy azonban a Bszkrt, amely szebbnél-szebb támadásoktól vezetett az U kapuja felé. Az első félidő 25. percében Király, a 36. percében ugyancsak ő lőtte a gólokat. A második félidő 35. percében a híres Gergely beállítja a végeredményt. A Bszkrt játékaival mindenki mezt volt elégedve. Jó bírót volt a Hirsch.

## Szépen szerepel a vidék

Marosujvár eldöntetlenül játszott a K. M. S. C.-vel

Marosujvár, jun. 6.

A marosujvári Juventus pünkösdi vasárnapján mérkőzött a jóképességű kolozsvári munkáscsapattal, a KMSC-vel. A mérkőzés heves iramu és fordulatokban gazdag volt és a vidéki sport nagyfokú fejlődésére vall, hogy a Juventus eldöntetlen eredményt ért el. Félidő 0:0, végeredmény 1:1. A maros-

ujváriak lendületére vall az, hogy az első gólt ők adták.

Nagyeredy, jun. 6.

Enyeden az NTK-val a gyéresi Industria Sarma Campie Turzi játszott. A mérkőzést a gyéresi csapat nyerte meg 3:1 (1:1) arányban. A mezőny legjobb embere Leager centerhalf volt.

## Vége tértek a magyar országos bajnoki ökölvívó versenyek

Budapest, jun. 6.

Hétfőről eddig virradó éjszaka fejeződött be Magyarország ökölvívó bajnoksága. A bajnokságban csak kevés helyen történtek meglepetések, különben majdnem min-

den sulycsoportban a favoritok győztek. Bajnokok: légsúlyban: Kubinyi, pehelysúlyban Szabó, könnyű: Haranghi, kisközépsúly Vargha, nagyközép Jeles, kisnehéz Körösi, nehéz: Györffy.

szen, ha tudnám... Nos, ha inkább itt akar maradni, — tette hozzá szilárd hangon — én mindjárt beszélek Halfizzal. Ha történik valami, kiáltson értem.

Recco kiment és Jeanne rögtön az ágy fejéhez lépett. Törülközőt vett elő és gyöngéden letörülte Dyke arcáról a verejtéket. Majd, mintha hirtelen és elenálthatatlan unszólásnak engedne, fölfeje hajolt és arcát odanyomta a férfi homlokához.

\*\*\*

Recco intett Halfiznak, hogy kövesse a sátrába. Dyke távolléte alatt rendbehozták a tábor, vagy harminc lépés átmérőjű tisztást irtottak a bozótban és úgy állították fel a sátrakat meg az ebédőt, mintha legrendesebben menne minden.

Recca az asztal mellé ült. A sáttartó tetejéről Deitz-lámpa csüngött alá. Az asztalon jókora papírhalmaz volt, közte nyitott térkép, amelyet nyilván most tanulmányozott a doktor, aztán az elmaradhatatlan rovargyűjtő szerszámok, meg az épüget elmaradhatatlan vaskazetta.

Halfiz levett fezzel állott ott.

— A te urad nagyon beteg, — kezdte Recco, az asztalra könyökölve és egyenest a benszított szemébe nézve. — De én orvoságot adtam neked, amittől meg fog gyógyul-

ni a gazdád.

— Dicsértessék Allah! — dörögte hálsán Halfiz. — Ő nagyon-nagyon jó ember. (Folyt. köv.)

8500

könyvből álló

kölcsönkönyvtárunk

bármely állandó olvasónk által igénybevehető.

Kölcsöndi / havonta 10 lei

Beiratkozni és könyvet cserélni mindennap lehet az ERDELYI MAGYARSAK kiadóhivatalában. Oradea, str. Ayram Iancu (Kossuth-u.) 10.



# Nem is akartam lopni

— mondta a zsebmetsző, de 40 ezer lejt kiemelt a tanügyi inspektor zsebéből

Nagyvárad, jun. 6.

Tegnap délből hatalmas szenzációja támadt a nagyváradai pénzügyigazgatóságnak. Három ügyes zsebtolvaj 40 ezer lejt lopott ki Barbulescu tanügyi inspektor zsebéből, aki a tanítók fizetését vette fel.

A zsebtolvajlást észrevették s a zsebmetszőket elfogták.

A három zsebmetsző Volanszki Vilmos, Jaczkovics Sándor, Mattyai István szatmári betörők, de a váradai rendőrség bünyügyi osztályának is régi ismerősei.

Alig érkeztek Váradra, már az első lopási kísérleten rajtavesztettek.

A három betörő előbb Szalontán próbált szerencsét, majd vonaton jöttek Nagyváradra. Jegy nélkül szállottak fel a vonat-ra és

Összínél a kalauz kidobta őket a vonatból.

Ennek a jelenetnek tanuja volt Athanasiu tanító is, aki ugyancsak a tanítók fizetését jött felvenni a váradai pénzügyigazgatóságra. A feltűnően elegáns fiatalemberek, — akik akitáskával jöttek a pénzügy igazgatóságra — feltűntek Athanasiu előtt és figyelmeztette Pop Vasile volt rendőrprefektusi titkárt, aki szintén a pénztárteremben tartózkodott. Együtt figyelni kezdték a gyanúsán viselkedő fiatalembereket. Látták amint összesugtak, kettő közülük eltávozott a harmadik pedig benyult Barbulescu inspektor zsebébe, amikor az odatett 40 ezer lejt. Az inspektor nem vette észre a lopást, Athanasiu és Pop azonban mindent láttak és

nyomban lefűlelték a tolvaj Volanszkit egyik társát pedig a folyosón csipeék el. Összebilincselve kísérte be őket egy rendőr és egy granicsár a rendőrségre, ahol már várta őket harmadik társuk: Jaczkovics, akit

Osorhan komiszár az uccán fogott el, amikor az állomás felé menekült a pénz ügyigazgatóságról.

Osorhan komiszár éppen az állomás felől jött, amikor szembetalálkozott Jaczkovicsal régi ismerőseivel.

— Na mi van Jaczkovics? — kérdezte — A hugomat jöttem meglátogatni — mondta a betörő, — De már megyek vissza Osorhan komiszár közben rátette a kezét Jaczkovics karjára: — Előbb gyere csak fel velem a rend-

őrségre.

— Nem is akartam lopni Váradon, hanem Temesváron — szólta el magát Jaczkovics.

A 40 ezer lej egyébként hiánytalanul megkerült.

A bukarestieknek felvágott cser, — a vidékieknek felvágatlan bükk

## 10 ezer vagon tűzifát ad a Cfr a vasutasoknak

Bukarestnek 7500, a vidékieknek összesen 2500 vagon

Bukarest, jun. 6.

A CFR vezérigazgatósága legutóbbi ülésén elhatározta, hogy 10 ezer vagon tűzifát bocsájt a vasutasok rendelkezésére. Ebből 7500 vagon kapnak a bukaresti, 2500 vagon a vidéki vasutasok. (Erdekes arány.) A bukarestiek cser és bükkfát kapnak, a vidéki vasutasok csak bükkfát. A bukarestieknek felvágva házhoz szállítják a fát, a vidéki vasutasok felvágatlanul a vagonból

vehetik át a fát. Nőtlen vasuti tisztviselő havi 5000 kg. fát, nős pedig 10.000 kg. fát kap, az árát pedig a vasutasok havi fizetéséből vonják le 7 hónapon keresztül.

A temesvári és nagyváradai üzletvezetőség területén lakó vasutasokat a 2. kerületi igazgatóság, a brassói és kolozsvári üzletvezetőség területén lakó vasutasokat a 3. számú igazgatóság látja el tüzelőfával.

## Hat-hat havi fogház röpcédula osztásért

A nagyváradai kommunista tüntetőket a Marzescu törvény alapján ítélte el a bíróság

Nagyvárad, jun. 6.

Tavaly decemberében a színház előtt nagyarányú kommunista tüntetés volt. Mint emlékeztet, a váradai ifjú kommunisták csoportba tömörülve, a színház lépcsőin jelentek meg és itt verte széljé a rendőrség. — A sziguranca ugyanis értesült a készülődésről és rendőroket rejtett el a színház előcsarnokában és a mellékúccákon.

A nagyszabású tüntetés előtt a város minden részében röpcédulákat szórtak szét melyben „Munkát, kenyeret, szabadságot” követel „a váradai ifjúmunkások csoportja”

Egyben felhívták Várad lakosságát, hogy minél nagyobb számban jelenjen meg a színház előtt.

Tóth Sándor, Gál Sándor, Singer Klára, Goldstein József, Nagy Sándor, Blau Sándor és Tóbiás Bernát ellen röpcédula osztogatás miatt indult meg az eljárás és tegnap tárgyalta az ügyet a nagyváradai törvényszék Pop Gusztáv-Roxin tanácsa.

A vádlottak a rendőrségen mindent beismertek, de a vizsgálóbíró előtt részlegesen visszavonták vallomásukat.

Az egyik kocsis megölte a másikat

## Ma ismerte be, hogy hét évvel ezelőtt meggyilkolt egy orosz foglyot

Monor, jun. 6.

Hosszu évekkal ezelőtt elkövetett gyilkosság tettesét vette őrizetbe vasárnap a Lepsény közelében levő Agostonpusztán a csendőrség.

Névtelen följelentés érkezett a monori csendőrségre, amely szerint Tóth József gazdasági cseléd, aki valamikor Monoron dolgozott, 7 év előtt kegyetlenül meggyilkolta Volkovszky Sztaniszló volt orosz hadifoglyot. A holttestet elásta, áldozata ruháit és nyolc milliónyi megtakarított pénzét pedig elrabolta. Pünkösdi hétfőjén Tóth Józsefet csendőri fedezet mellett átvitték Monorra, az egykori gyilkosság színhelyére, ahol Tóth József beismerő vallomást tett.

Elmondotta, hogy a Burián-családnál kocsisok voltak mind a ketten. Állandó volt közöttük a civakodás. Egyszer összeverekedtek, a verekedés során azután leszúrta

az orosz. Volkovszky Sztaniszló azonnal meghalt. A holttestet elásta a Burián-ház udvarán, ruháit pedig Budapesten értékesítette. Szörnyű tette után még egy hónapig szolgált Monoron, azután más vidékre szegődött el.

A csendőrség a gyilkosság ügyében erőlyesen folytatja a nyomozást.

— Brailai Dácia—Testvériség 1:0 (0:0) Az előző naptól fáradt Testvériség egy gólos vereséget szenvedett az Alduna kerületi bajnoksapattól, ameylet a helyi bíró is támogatott. Testvériség mindkét napi játéka nagyon jó benyomást keltett Brailában. — Csütörtökön játsza legközelebbi mérkőzését Galacon.

1933.  
VI. 8.

ERDELYI  
MAGYARSÁG

5

### Gázgyári koks



### kátrány

termelői áron

FISCHER CLUJ, Str. Enescu 15.

### 400 éves a csiksomlyói pünkösdi bucsu

Csikszereda, jun. 6.

A szokásos csiksomlyói pünkösdi bucsut az idén szép, meleg időben tartották meg, az érdeklődők igen szépszámu részvételével. A megjelentek számát mintegy 20 ezerre becsülik. A kommunisták ezt az alkalmat megragadták, hogy a nép között terjesszék eszméiket. A kissomlyói hegyen és a fák között röpiratokat szórtak szét. A zetekai keresztaljának résztvevői fedezték fel a röpiratokat, összeszedték és azonnal jelentették a csendőrségnek, amely bevezette a nyomozást.



# Börtönbe került a szélhámos anya lányával együtt

A börtönben a leány vakbélgyulladását kapott és a mentők vitték el a kórházba az operációs asztalra

Budapest, jun. 6.

Kovács József magánzó, aki a Török-ucca 6 számú házában lakik, néhány héttel ezelőtt följelentést tett a rendőrségnek két szélhámosnő ellen. Följelentésében előadta, hogy albérteti szobát bérelt nála egy közepeskorú és egy fiatalabb nő. Beköltözésük napján Kovács József és családja elmentek hazulról és mire visszatértek, a lakást kifosztva találták. Az új lakók minden megmozdítható holmit elvittek.

Tegnap azután újabb följelentés érkezett két szélhámosnő ellen. Ezt a följelentést Molnár Anna cseledeleány tette. Előadta, hogy ruhásbörönddel a kezében ment át a Népligeten. A két nő megszólította őt. Megkérték, vigyen el egy levelet az Orczy-ut 42. számú házba, két pengőt kap érte. Molnár Anna vállalkozott is, elviszi a levelet. A megbízók azt mondták, hagyja addig náluk a bőröndöt, ők megőrzik, jöjjön vissza és megkapja a két pengőjét. Molnár Anna elment az Orczy-uti házba, ott azonban a címzettet nem ismerték. Mire visszament a Népligetre, a két nő a bőrönddel eltűnt. Tektivek még azon a napon megállapították,

A Teleki-téren szolgálatot teljesítő de-hogy Molnár Anna holmijait két nő értékesítette. Mindketten a Szvetenay-ucca 39. sz.

házban laknak. A detektivek érték mentek s előállították őket a főkapitányságra. Az egyik Lupsa Györgyné 40 éves varrónő volt, a másik 24 éves Margit nevű leánya. A rendőrség megállapította, hogy azonosak a Török-uccai lakásfosztogatókkal.

Lupsánét és leányát a főkapitányság hírhedt 200-as cellájába helyezték el. Lupsa Margit itt éjszaka rosszul lett. A rendőrvos megvizsgálta és vakbélgyulladását konstátált. Erre a mentőket hívták, akik Lupsa Margitot kórházba vitték.

## Baj van a négyhatalmival

Most Franciaország igen, de Németország nem akarja aláírni az egyezményt

Róma, jun. 6.

A hetek óta vajdó négyhatalmi paktum ügyében újabb fordulat támadt kedden. A francia kormány utasítást adott de Jouvenel római követnek a négyhatalmi szerződés aláírására. Most már azonban a németek támasztanak újabb nehézségeket és azt hangoztatják, hogy Németország nem írhat alá egy olyan megállapodást, amit eddig egyetlen állam sem tett a magáévá.

## Három éve annak, hogy a király hazatért

Nagy ünnepek között ülték meg Bukarestben a király hazatérésének emlékűnnepét

Bukarest, jun. 6.

Tegnap volt három éve, hogy Károly király hazaérkezett. A banasai repülőtéren emléktáblát helyeztek el és a király Mihály vajdával együtt maga is felszállott.

A repülőtérré kordont vontak. Tíz óra-kor érkezett meg Mihály vajda, aki életében először ült ezuttal repülőgépen. Tizenegy óra-

kor szállott le Károly király. Az uralkodó gépét Opris kapitány vezette, aki annakidején hazahozta Károly királyt.

A király ezután kitüntette a repülőtiszteket az „Aeromantica” új érdemrenddel, amelynek első nagykeresztjét a kormány az uralkodónak ajánlotta fel.

## Börtönbe az ilyen emberrel!!

## Kutyájával harapdá tatott össze egy embert a csikkarcfalvai csendőr

Csikszereda, jun. 6.

A csikkarcfalvai csendőrőrs, ahol annakidején Szakáli Istvánt halálra kintztak, ismét hallat magáról. Herz Tibor csikszeredai rádiószerele egy rádiót felszerelni utazott Csikkarcfalvára. Szerencsétlenségére mindjárt az állomáson összetalálkozott a részeg csikkarcfalvai csendőrőrmesterrel, ki igazoltatta Herzet, majd bekísérte az őrsre, közben egyre ütötte a szerencsétlen ember és ráuszította farkaskutyáját. A kutya úgy összeharapdálta Herzet, hogy végül a csend-

őrőrmester ur is megszeppent és orvost hívott, majd formálisan kirugta Herzet. A rádiószerele a brutális őrmester ellen följelentést tett a csikszeredai ügyészségen.

— A gyomorfájás, gyomornyomás, belsárpangás, nagyfoku erjedés, rossz emésztés, fehér nyelv, kábultság, fuzugás, hályvány arcszín, kedvetlenség a természetes „Ferenc József” keserűviz használata által sok esetben elmúlik.

## Öt év után felismerte testvérét a cigányok által elrabolt kisleány

A szülők elveszettnek hitt gyermekük után rohantak, de már nem találták meg

Jasi, jun. 6.

Öt évvel ezelőtt történt, hogy Cartita Gheorghe jasi lakos négyéves Marioara kisleánya eltűnt szülei lakásáról. A kétségbeesett szülők hiába keresték gyermeküket, úgy hogy már halottnak is hitték.

Két héttel ezelőtt vándor cigányok ütöttek fel sátrukat Jasi külvárosában. A cigányok sátora előtt kíváncsi gyermekek állagáltak, közöttük az öt éve eltűnt Mario-

ara fivére. Egyszerre csak a cigányok közül egy piszkos, rongyos leány hozzámént és megszólította:

— Te vagy az én testvérem. Hozd ide anyámat, mert én már nem ismerem meg.

A fiú lélekszakadva rohant haza és jelentette szüleinek, hogy mi történt. A szülők a szomszédokkal a cigányok üldözésére indultak, de mindhiába: már nem találták meg a kisleányt. A rendőrség nyomoz.

### 1000 lei jutalomban

részesül az, aki 100 drb Tulipán védjegyű kaszából 1 rosszat talál. — Gyári lerakat:

Stern József vaskereskedésében

ORADEA, Nagypiac 2.

### Letartóztattak Jasiban három zsidó diákot

Jasi, jun. 6.

A jasi rendőrség letartóztatott három zsidó diákot. A diákokat Sumuleanu kémiai professzor jelentette fel, azzal vádolja őket, hogy a kémia-órán meg akarták verni. A zsidó diákok hadbíróság elé kerülnek.

### APROHIRETESEK

Nem üres reklám, hanem valóság, hogy 6 drb. művészi lev. lapot 70 leierért sokis Róna lényképész készít, Teleki-u. 4.

PERFEKT főzőnő mindenek keres-tetik. Jelentkezni Sal Ferenc uca 6, Léd-erir iroda. 663

IDŐSEBB ügyes mindenek bejáróno egész napra felvétetik. Anonima (Gilányi) ut 8. Pilányi, Flora gyertyagyár mellett.

MINDENES jó bizonyítvánnyal felvé-tetik. Malom uca 1 szám alatt.

VEGYÉSZETI gyár keres némi garan-ciával szorgalmas képviselőt. Hotel Palace 66 szoba szerdán. 664

JÓ bizonyítvánnyal perfekt főzni tudó mindenek szakácsnőt keres kéttagu család. Cim a kiadóban.

BOLTISZOLGA fiatal, megbízható rel-vétetik. Cim a kiadóban.

MINDENES szakácsnőt azonnalra keres Rothbarth, Ullmann-palota. Jelentkezni d. u. 3—5 között. 664

ELSŐRENDÜ nagymunkás műhelyem-ben felvétetik. Ifj. Erdős Albert, Reg. Ferd. No 7.

KIFUTÓ fia felvétetik Aszódinál, Sas-palota. 662

PASZTOR-NYOMDA ORADEA